کتێبی: (پووشکین: ژیان و بەرهەمی شاکاری) و شیعری مووتوربێ .. سەباح ڕەنجدەر

هەموو درەختێکی بەردار ئەفسانەیەکی هەیە و دەیەوێ مرۆڤ بۆ ئارامی لەناو ئەفسانەکەیدا بژی. خۆم وەك ئەو خاکەی بۆ باخ خۆش دەکرێ دەبینم: درەختەکانی باخ هەموویان لە خاکێکی دیاریکراودا بە یەکەوە دەژین و بەرهەم پێشکەش دەکەن. بەرهەمەکانیش هەر یەکەی تام و شێوە و قەوارەی تایبەت بە خۆی هەیە، هەر یەکیش کاتی جیا و تایبەتی هەیە لە پێگەیشتن و پێشکەشکردنی بەرهەمەکەی، هەموویان وەك برای یەك دایك و باوك بەیەکەوە دەژین و هیچیشیان لە ئیرەیی پێبردنی ئەوی دیدا هەڵنابزێکێت.

هەموو دەقێکی ڕەسەن و دونیا. پڕە لە گرژی و ململانێیە، ئەو گرژی و ململانێیە دەسەڵاتی دەق پێشان دەدا.

با دە پێکەوە لە هەموویان دەدا، باران دە پێکەوە لە هەموویان دەدا، هەتاو دە پێکەوە لە هەموویان دەدا، ڕووناکی مانگ دە پێکەوە لە هەموویان دەدا … تاد، منیش داهێنەرم تا دواپلەی خۆشەویستی خۆش دەوێ. هەر بابەتێك لە داهێنەرێك بخوێنمەوە، ئەوپەڕی ئاوات و دەروونیمە، لەسەر نانی خوانی هەموو ماڵان ناوی بنووسم، یان لەسەر شانی خۆمی دانێم و بەناو شاردا بیسووڕێنمەوە. وەك درەوشانەوەی هەمایەك پێشانی دەستەبژێری کۆمەڵگای کوردی بدەم، بەڵام بە هیچ شێوەیەکیش بە ناداهێنەر و تەمبەڵ و ناوەجاغ و پاشخاپڕەکەکم نەگوتووە، بوونی تایبەتی خۆت هەیە و دەستخۆش، خۆشدوویی لەسەر مەرگی هەر شەش منداڵەم بکەم. لەسەر شیعر نایکەم، بەڵای بەڵێش سەرسامیی خۆمم بەرانبەر دەقی بەگەرد نەشاردووەتەوە. دڵنیام: (نالی و گۆران) بۆ بەهرە گەورە و تایبەتمەندەکانی دەوروبەری خۆیان گوتووە: (تە کەششی زاتە بکە و ببە بە خۆت) و بەناو خوێن و گۆشت و دەماری منیشدا تێپەڕیوە، شیعر پێویستە لە پێناو خۆت و ئێستەتیکای زماندا بنووسرێت، قسەش پێویستە لە پێناو هەمووواندا بکرێت، من شیعرم کردووەتە زمانی هەموو دەربڕینەکان و تەنیا لە شیعریشدا دەگەمە چێژی دەربڕین، بە هیچ جۆرێکیش خودی خۆم ناچاری نووسین نەکردووە. چێژی دەربڕین هەورم بۆ دەکاتە بالیف و ئەوەی خەون و خەونمە بە باشی دەیبینم.

خودا ئەو بەندانەی خۆی خۆش دەوێ، هەندێك بیرەوەری و پەیوەندی لەك

نزیکی بۆ نزیکتر دەکاتەوە و لە یەك خان□ی خرۆشاندا کۆیان
دەکاتەوە، پاشان دەیانخاتە بەر سروەی ئیلهام.
لەناو کتێبخانە بچووکەکەمدا، بە دوای کۆشیعری: (نوختەی نوونەکەی ژیان)ی فەرهاد شاکەلیدا دەگەڕام، پێویستم بوو، بۆ شێوە بەراوردکردنێك لەگەڵ شاعیرێکی هاونەوەی خۆی بۆ جیاوازی و بەکارھێنانی هێڵ و هێماکانی ئەزموونی ئێستایان. بێ ویست و بیرلێکردنەوە کتێبی: (پووشکین: ژیان و بەرھەمی شاکاری)، وەرگێڕانی لە عەرەبییەوە: محەمەدی مەلا کەریم، چاپخانەی (الحوادث) 1983 بەغدا، کەوتە ناو ڕووناکی چاوم و بە ئاهێکەوە دەستم بۆی برد. سام و مووچڕکی یادێك هەردوو شانی گرتم و لە ناخەوە ڕایوەشاندم و خاوی کردمەوە، وەك ئەوەی کەوتبمە ناو قووڵایی ئاوێکی ساردەوە و مانگ لە ناویدا خنکا بێت. لەو چرکە پڕ دەروونڕۆشنییەمدا، داوام لە خودا کرد ڕوو لە جیهانی خامۆشان بکەم. بە توندی خۆرەتاوی ئەو ڕۆژە تێم ئاڵا و دەست و پێی بەستم.
محەمەد خدر مەولوود لە (هۆڵی ڕۆشنبیری جەماوەری هەولێر) لە 23/11/1985، کۆڕێکی لەبارەی کۆشیعری: (نیگەرانی) نەوزاد ڕەفعەت پێشکێشکرد، لەو کۆڕەدا من و (ئیسماعیل تەنیا) بە تەنیشت یەکەوە دانیشتبووین، ناونیشانی کۆڕەکە پێش چەند ڕۆژێك ڕاگەیەندرابوو، کە فڵانە ڕۆژ، کۆڕێك بەو ناونیشانەوە لەبارەی فڵانە با بەت بەڕێوەدەچێت. منیش کۆشیعرەکەم بەو پەڕی وردەکارییەوە خوێندبووەوە، ئەگەرچی موو بە موو ئاگاداری شیعری نوێی کوردیم و لەناویدا توایمەوە و بێ جیاوازی، هەمووی بە وردی و یەك ئاست و بایەخەوە دەخوێنمەوە. هەستم کرد بەشێکی، کە دەیخوێنمەوە بەر زەین و هەستم کەوتوون. ئەو هەستپێکردنە خستمیە کەڵکەڵە و سەر هێڵی بەدواداگەڕان و زەینم ڕوون بکەمەوە، لە کوێ بەر زەین و هەستم کەوتوون. وەك سەرەقەڵەم دۆزراوەکانم تۆمارکردن. بۆ بەشداریی گفتوگۆ لە کۆڕەکەدا ئامادەییەکم لا دروست بوو، ئەگەرچی بە سروشتی خۆم لە کۆڕ و دانیشتندا حەزم لە گوێگرتن و سەرنجدانە، کەمتر خۆم لە مشتومڕ و باسەکان دەدەم. ئەم بابەتەم لای برادەرانم: (حسام بەرزنجی و مەولوود ئیبراهیم حەسەن و خالید جووتیار و مەسعوود پەرێشان و فەیسەڵ دێهاتی) باس کرد. ئەو پێشنیازەیان کرد، بۆ ئەوەی بۆچوونەکانم ببێتە بەڵگەدار و جێگای بڕوا، ئەو سەرچاوانە لەگەڵ خۆم بهێنمە کۆڕەکە. وام کرد و هەموو سەرچاوەکانم لەگەڵ خۆمدا بردە بەردەم میکرۆفۆنی سەر مێزەکە، هەرچی دۆزیبوومەوە، کە بە وەرگیراوم دەزانی وەك: بەڵگە و نموونە و سەرچاوە، هەم لاپەڕەی شیعرەکە و هەم لاپەڕەی سەرچاوە لێوەرگیراوەکەم پێشانی خوێنەر دا.
شاعیریش لە کۆڕەکەدا لە ڕیزی پێشەوە دانیشتبوو، دوای ئەوەی

هەستپێکردنەکانی خەمم پێشکەش کرد، شاعیر هیچ وەڵامێکی نەبوو، بەڵام ڕەنگی بە هەموو ڕەنگەکانی هەیە گەڕا. سەرەقەڵەمەکان بە هیچ ویست و ئاراستەیەك نەبوو، تەنیا و تەنیا حەز و شەیداییەکی قووڵی ئەدەبی و جۆشێکی گەرم نەبێت.

لەم چەندین وێنەیەی پێشانی خوێنەری کۆڕەکەم دا، دوو وێنەم تەواو دێتەوە یـــاد، کە لە کۆشیعـــری: (زریـــان)ی ئەنـــوەر قـــادر محەمەد وەرگیرابوون.

(ترووسکە ترووسکی ئاگری شوانی شەو بە کێو دامرکا)، نەوزاد
(هەشتبەتم تەزرەی ناوەخت گوڵێ حاجیلەت بکوتەت)، نەوزاد
(تەرزەی ناوەخت، بەسەر سەرما دائەبارێ
تۆ ئاگری ماڵە کوردێکی کۆچەر بووی)، ئەنوەر

دەبووایە ئەو حەقیقەتە لە بەرچاوی ئەو خوێنەرە زۆرە و بێ شومارە ئاشکرا نەکەم. بەوەی نابێت هیچ گیانلەبەرێك بەهۆی منەوە دووچاری ناخ شڵەژان و نیگەرانی ببێت، خودایە: (هەموو دەست و دوژمنەکانیشم لە کاری باش سەرخەی). داوای بەخشندەییش لە گوتنی ئەو حەقیقەتە دەکەم، واتە: لەخودی حەقیقەتەکە، کە بە گوتنی، مرۆڤێك دووچاری ناخ شڵەژان و نیگەرانی بوو، بە گومانیشم لە هەستی بە پێڕەی خەم. سەرەقەڵەمەکانی من بە ناوی: (شاعیری قەپێچی)یەوە بوو، دوای ئەم هەستپێکردنانە لەخۆبوونی و مەرکی ناسراوی خۆی، بە ئومێد بووم و لە هەڵەی خوێندنەوە و بایەخی مندا کەوتە پەراوێزەوە و بەلاوەم خست، بەوەی زانیم خانەیەکی مردووە لە شیعری نوێی کوردیدا و بارە بەسەر شیعری بەگەردەوە.

دیدگا دەگەڕێت. نموونە: ساڵی 2008 هەرسێ بەرگی کتێبی: مەحرەمی ڕاز: شەرحی غەزەلیاتی حافز – ی (ئەکرەم عەنەبی)م خوێندووەتەوە، چەند شوێنێکم بەلاوە گرینگ و سەرنجڕاکێش بووە، هێڵم بە ژێردا کێشاون. ئێستا، 2016 جارێکی تر دەیخوێنمەوە هێڵ بە ژێر شوێنی تری دەکێشم و شوێنی تریم بەلاوە گرینگ و سەرنجڕاکێشە. ئەم دەخگەڕێینە، گۆڕان و خاڵی بینین و دۆزینەوە و بەردەوامبوون و پوختکردنەوەی ژیانە.

دوای 33 ساڵ ئەزمـــوون وام لە دەکـــات بڵێـــم: شێـــوەی دەربڕینەکەم هێمنیی بیرکردنەوەی کەمێك زیاتر دەویست، یان یاخیبوونێکی کەمێك ڕووشکێنانە و خۆبەشتزان و پڕ بوو لە هەستی گەنجانە، زیاتر لە قەوارەی ڕۆشنبیریی ئەوسام. ئەگەرچی ئەو بەراوردانەی، کە کردبووم. هەموویانم وەك: بەڵگە و نموونە و سەرچاوە پیشان دا، دەستەواژەی: (شاعیری قەپێچی) بە هیچ گومان و دە لە دەدانەك دەستەواژە و دەربڕینێکـی هەراسانکـار و دەدەنگـانەیە. (قەپێچـی) نـاوێکی بە توکەڕە بە (دز)، دەکرا ئەو حەقیقەتەی دەزیبوومەتەوە بە شێوەیەکی

نەرمونیانتر ئاشکرام بکردبووایە. بە تایبەتی، کە بینیم شاعیر سەرنجێکی دوورودرێژی ڕکئامێز و کینە لە دڵی دام و ڕەنگی بە هەموو ڕەنگەکانی هەیە گۆڕا. خۆم وەك گەنجێکی ئازاردەر هەست پێکرد، خۆم ئازار دا و سەرەقەڵەمەکانی خۆمم هەمووی دڕاند، وەك نووسینێك بە بڵاوکردنەوە دامنەشتەوە، بەچوونەکان بوونە جێگای بایەخی زۆرێك لە ئامادەبووان، بەوەی لە کاتی پێشکەشکردنی سەرنجەکانم تەماشای ئامادەبووانم دەکرد، بینیم هەموو لە هەموو لە بچووکیانەوە تا گەورەیان یەك بە یەك خرۆشابوون. من شڵەژام و حەپەسام، دوای تەواوبوونی کۆڕەکە لە دەرەوەی هۆڵدا زیاتر لە نیو کاتژمێر بەشێکی ئامادەبووان لەگەڵم وەستان و گفتوگۆی سەرنجەکانمیان کرد، سێ لەوانە.

یەکەم: (عەبدوڵڵا سەڕاج) بوو، گوتی: (لەم ڕووەوە، دەردی گران و باری گرانی چیرۆکنووسانی کورد لە شانی منە، بەڵام من لە شوێنی نەگونجاو و لەناو خوێنەردا لەڕوویان نادەم و ڕووشکێنیان ناکەم.)

دووەم: (ئازاد مەولوود) بوو، گوتی: (ئەم ورد خوێندنەوەیەت هێزێکی پێویستت پێ دەبەخشێت.)

سێیەم: (مەحموود زامدار) بوو، بە نەوایەکی پڕ هاندانەوە گوتی: (ئەی لە ئومێد ئاشنا وردتر، بینووسەوە و بیهێنە تا لە ڕۆژنامەی هاوکاری، یان گۆڤاری بەیان، کامیانت ویست بڵاوی بکەینەوە بە خەندەیەکی گاڵتەئامێز و پڕ تەوسەوە دەنگی بەرزکردەوە و دەستی ڕاوەشاند: های های، چما ئەم شاعیرە ئەوەیە.)

ئەم دەروازە و زەمینە خۆشکردنە بە سوەی یادەکە: لەناو کتێبخانەکەمدا بووم، هەموو هەستەکانم شۆڕببووەوە ناو ئەزموونی کەشیعری: (نوختەی نوونەکەی ژیان)، لە بەکارهێنانی هەستەکانی و ناخ بە سەرچاوەی هەموو ڕووناکییەك دانان و حیکمەتی ئەبەدی و گەڕان بە دوای: (کەسەکی تر) لە خۆیدا، لە ئەزموونی هیچ شاعیرێکی هاونەوەی خۆی ناچێت. ژیان لەسادەیی خۆی، لەناو نادیارییەکی خودایدا ئامادە و ماناداری بە بڕوابوون بە بوونی بەختەوەرییەکی نادیار و ئاسۆیەکی کراوەی نادیاریش. ئەم چەمك و ڕامانی سەرەکییە لەناو شیعری کلاسیکی کوردیدا ڕەنگی لێ: (مەلای جەزیری و مەحوی و مەولەوی و وەفایی)یەوە دێت و دەگات بەم، ئەمیش بەختەوەرییەکی وێناکراوی تێدا دەزیوێتەوە و سنووری فراوانتر کردووە، زمانیشی کارامانە بەکارهێناوە، لەم جۆرە بەکارهێنانەدا جوانیی زمانی کوردیت لا دەردەکەوێت، کە چۆن لەسەر دەستی داهێنەرانی ڕەسەنزادەی خۆی، بە پاکی بەرەو پێشەوە دەچێت و پەیوەندیت لەگەڵ زمان دەپچڕێنێت، خۆی دەبەتە زمان، هەروەها ئیقاعێکی خاو، بەڵام زۆر سیحراوی بەکارهێناوە.

(یاد)ی کوڕم هاتە لام و گوتی: بابە (ئیسماعیل تەنیا)، نامەیەکی بۆ ئیمێڵەکەت ناردووی، ئەگەر بێت بێنم لەسەر شاشەی کۆمپیوتەر دەیخوێنیتەوە، نەوەك دەستوبرد وەڵامێکت لێ داوابکات. لەسەر شاشە چێژ لە خوێندنەوە وەرناگرم و هەم چاویشم یارمەتیم نادات.
دوای ئەوەی لەسەر شانۆکە هاتمە خوارە و لە شوێنی خۆم دانیشتم. گەنجێکی نزیك لە تەمەنی خۆم، خاوەنی سیمایەکی منداڵانە بوو، لە کورسییەکەی شانی چەپمەوە دانیشتبوو، گوتی: (ڕەخنەیەکی دۆستانە و دەست گرتن و ڕاستییەکی ڕاچڵەکێنەربوو، ئەم شاعیرەت لە هەڵە ئاگادار کردەوە، لە قووڵایی چاڵێکی ڕەشدا دەستت گرت بۆ سەرخستنەوە).
مرۆڤێکی داهێنەر و لە ناخەوە دەوڵەمەند و پڕ پرسیار بوو، ئەو لە ناخ دەوڵەمەند و لە چارەنووس پرسە: (فوئاد کەریم) بوو، لە چارەنووسی دەپرسی، دوای ئەم یەکترناسینەمان بووین بە برادەر و هەستی بێ هوودەی هەمیشە لە خرۆشاندا بوو، بە تابلۆی دەگوت: (هاوڕێیە بێ وەفاکەم)، چاوەڕوانی زۆری لە ژیان نەبوو، دەیویست تابلۆ ڕۆحی ڕازی بکات. لە پێناو هونەری شێوەکاری و ئەدەبدا ژیانی یەکپارچە ببووە یاخیبوون و حەزی لە ژیانێکی پڕ ڕووداو بوو، بەهرەیەکی ڕەسەنی هەبوو، دەیویست لە هونەری شێوەکاریدا بگاتە ترۆپك. هەمیشەش لە شێوەکارانی کورد بێ ئومێد بوو، شێوەکاری لەسەر ئاستی جیهان دەویست. هەندێك جار ئومێد و داوای داهێنانی بەرز دەبووەوە و دەگەیشتە پلەی هەڵچوون، دەیگوت: کورد وێنەکێشی هەیە، شێوەکاری نییە، دوای ماوەیەکی کورت هێمن دەبووەوە و دەستێکی بە دەموچاوی دادەهێنا و دەیگوت: لەگەڵ داوای لێبووردن لە (سمکۆ تۆفیق.)
پاش ماوەیەك شیعرێکم بە ناونیشانی (مووتووربە) لە گۆڤاری نووسەری کورد، ژمارە (4)ی ساڵی 1986 بڵاوکرایەوە، وەك شێوازی نووسین، شێوازی ئاساییە و جۆرە پەیڕەوێکی شاعیرانی نەوەی پێشە خۆم و باوخوازە، بەڵام لە ناوەوەی شیعرەکەدا جیا دەبمەوە و شێوازی دەنگیم بەکارهێناوە، واتە: دەنگم بەسەر وێنەدا دابەش نەکردووە. بەڵکو لە فۆرمێکی کراوەدا بەسەر وشەدا دابەشم کردووە. لە شێوەی بڵاوکردنەوەکەیدا بایەخێکی زۆری پێدرابوو، لە ڕۆژنامەگەریی کوردیدا یەکەم جار بوو ئەم شێوە بڵاوکردنەوەیە ڕووبدات، یان لایەنی کەم من بیبینم. ئەو چەند لاپەڕەیەی شیعرەکەی تێدابوو، کرابوو بە ڕەنگێکی جیاواز لە ڕەنگی لاپەڕەکانی تری گۆڤارەکە.
فوئاد کەریم شێوەکار بوو، بەڵام ئاگاداری وردی لەبارەی شیعر و هونەری شیعرەوە هەبوو، ئەم کتێبە: (پووشکین: ژیان و بەرهەمی شاکاری) دیاریی ئەم شێوەکارە کۆچکردووەیە، کە هەمیشە سەرخۆش بوو

بە هامەنییەتی ڕەنگ. لە پاداشتی خۆشویستنی شیعری (مووتوربە)دا. منیش لە نواندنی ئەم وەفایەیدا، ساڵی 1988، کە ڕۆمانە شیعری (زەوان)م چاپ کرد، یەکەمین دانەم پێشکەش بەو کرد. شاعیر کاتێك دەنووسێت خۆمی خۆی و کاریگەرییەکانی دیکە دەیورووژێنێت. دیاربوو خۆمی ئەو لەناو ئەم شیعرەی مندا هەبوو، هەر لە یەکەم یەکترناسینماندا هاوڕێیەتییەك، ئەگەر هەفتەیەك یەکتری نەبینین، بیری یەکتر بکەین. لە نێوانمان پەیدابوو، خۆشبەختانە ئەویش وەك من خۆمی ئەم لاو ئەو لای نەبوو، واتە: ئایدیۆلۆژیا تەکنیکی دیدگای هونەری نەبوو، خۆمی من شیعری بەگەرد و خۆمی ئەویش تابلۆی بەگەرد.

لە بنەڕەتدا شیعری (مووتوربە)م پێشکەش بە (ڕەفیق سابیر) کردبوو، گۆڤارەکە بە پرسی من پێشکەشکردنەکەیان لادابوو. لادانەکەش بنیاد و ئەندازەی مانا و تێگەیشتنەکەی تێکدابوو، بە ماوەیەکی کورت دوای بڵاوبوونەوەی شیعرەکە، عەسرانێك لەگەڵ برادەرم: (سەباح مەزن) لە قاوەخانەی مەچکۆ دانیشتبووین باسی شیعرەکە و لادانی پێشکەشکردنەکەمان دەکرد. (عەباس عەبدوڵا یووسف) هاتە نێوانمان دانیشت، دیاربوو تەنگەتاو ببوو بەوەی: دوو لاو بە باشە باسی داهێنانی کوردییان دەکرد، چونکە لە ئەنجامی ئەوەی لە پەراوێزی داهێنەراندا ماوەتەوە. ناتوانێت دان بە داهێنان و دەرکەوتن و ڕوونی و کامڵبوون بنێت، دەرکەوتن و ڕوونی و کامڵبوونی داهێنەران کابووسە بەسەر سینگییەوە. دانان بە داهێنانی ئەوی دی، داهێنان و دەرکەوتن و ڕوون و کامڵبوونە. لە گەرمەی گفتوگۆیەکەماندا بۆچوونی منی داواکرد لەبارەی خۆی، یان سەباح بۆچوونی منی داواکرد لەبارەی ئەو، نازانم. منیش بە ڕاشکاوی بۆچوونی خۆم دەربڕی گوتم: دە شاعیری ناکاری وەك تۆ لە کەسەرە بدەیت و بیتراشیت، تا شاعیرێکی کارای لە پێکبێت شیعرێکی وەك شیعری: (ئەم مرۆڤە)ی ڕەفیق سابیر، کە هەڵوەستە لە پەناو ژیاندا و دەربڕین لە توانای بەهێزی مرۆڤ دەکات، بنووسێت. بۆچوونەکەم لەناو فۆرمێکی زمانی زبردا خستەڕوو. لەو بارەیەوە پێویستیم بە دەڕاگرتن و شێوەی دەربڕینی تر هەبوو، ئەگەرچی ئەم بۆچوونەم لە بارەیەوە دەربڕی، ئێستا و ئەوساش (لە شیعردا) نەبووە شاعیرێکی چالاك و کاریگەر، خوێنەر دەی پەی خۆش بێت، هیوایەکی داهێنانی لە زەمینەی شیعردا نەڕواند. هەر وەك پەراوێز و خانەیەکی مردوو لە جەستەی شیعری کوردیدا ماوەتەوە و ئەزموونەکی جەڕەبی و مەنگەلییە، لە بواری پێکهاتەی میتافۆرەوەش کەوێنە و بەهەستە، لە بنیادیشدا بەگەڕێکی نەخۆش و خاووخلیچکە، شیعرم تەدا نەدەزیوەتەوە، واتە: دەڵێ و کەپلەی نیمچە شیعرم تەدا دەزیوەتەوە، بەنام شیعرێکی تەواو شیعرم

تەدا نەدەزیوەتەوە، سەخت و سەرسامکار بێت. ئەم بەچوونە حەقیقەتی تێگەیشتن و بیرکردنەوەی منە، ناحەقی تێدا نییە، یان شتێکی لەمە نزیك و لەم بابەتە، ئەوەش دەزانم لەپاڵ ئەو شیعرەی من پەسندی دەکەم. شیعری دیکەش هەیە و خەڵکانی تر پەسندی دەکەن. لەم شەوە جیاوازەدا دەبێت بیر لە شێوەی داهێنانی جیاوازیش بکەینەوە.
دوای تێپەڕبوونی ڕۆژ و ڕۆژگارێکی زۆر، ئەوجا بۆم دەرکەوت ئەم دوو بەچوونەم کاریگەریی خراپی لەسەر دەروونی ئەم دوو برادەرە دروست کردووە و شڵەژاندوونی. بەوەی: لە شارۆچکەی عەنکاوە، لە بنکەی ڕۆشنبیری کلدان، 15/6/2013 لە کۆڕێکی شیعریدا شیعرم خوێندەوە، هەرکە بانگ کرامە سەرشانۆ، ئەم دوو برادەرە: (عەباس عەبدوڵڵا یووسف و نەوزاد ڕەفعەت)، وەك ئەوەی هەواڵی مەترسییەکی لە شێوەی بوومەلەرزەیان پێگەیشتبێت. بەپەلە و هەڵەداوان لە هۆڵەکەدا چوونە دەرەوە و نەیانتوانی گوێم لێبگرن.
من نەك شاعیربم. بەڵکو تەنیا مرۆڤبم، مرۆڤێکی خودایی و هەستی. دەبێ دۆخێکی تریان بۆ دروست بکەم و لەم دۆخە دەروونییە ناجێگیر و ناهاوسەنگەی بەرانبەر بە من بۆیان دروست بووە و هەیانە، دەریانبهێنم. داوای بەخشندەیش لە هەستی خۆم دەکەم، کە لە دەرەوە بەدواداچوون بۆ ڕایەڵ و تانوپۆکانی شیعر دەکات و ڕۆژێکی تایبەتی لێ دەگرێت، ناشزانێت خۆشدووی هیچ کەس و ڕێکخراو و دامەزراوە و دەسەڵاتێك بکات، باشیش لە خورپەی دڵی داهێنان و ناداهێنەریش گەیشتووە، دەڕوونم بۆ سروشتەکی ڕاستەقینە، نە بۆ هەڵەنانی ڕووبەڕوو، نە بۆ ناووناتەرە و لەمەی پاشەملە … تاد، نە فریو دەخەم، نە چەك دادەدەم، نە کەسیش لە ڕێگای کەس دەناسم. هەوڵ دەدەم تا ئاستی ئەوە بیناسم، تا بەچوونم لەبارەیەوە پەیدا دەبێت، بزانم کامە کاکڵە و کامە توێکڵ. ئەمەیە: وریایی و وردی و وردەکاری و بیرکردنەوەی نووسین.
لە هەشتایەکان کۆڕی ئەدەبی زۆر بەڕێوەدەچوو، لە زۆرێك لە کۆڕەکان ئامادە دەبووین. دوای تەواوبوونی کۆڕەکان بە پیاسە و بەدەم گفتوگۆوە، یان بەرەو ماڵ، یان بەرەو بازاڕ دەهاتینەوە. گفتوگۆمان هەمووی لەبارەی جیهانی ڕۆمانسی و ڕۆحانی و دەنایدەنی ڕۆحەکان بوو، کەمتر بە لای شێوەکارییەوە بوو، زۆرتر بە لای شیعرەوە دەڕۆیی و لای نەدەدا. ئەمەش هۆکارێکی هەبوو، ئەوەندەی ئەو زانیاری لەبارەی هونەری شیعرەوە هەبوو، من ئەوەندە زانیاریم لەبارەی هونەری شێوەکارییەوە نەبوو، کتێبی: (پووشکین: ژیان و بەرهەمی شاکاری) بە قووڵی چووبووە دڵ و هەستییەوە، دەیگوت: ئەو شیعرانەی (عەبدوڵڵا پەشێو) بە ئارەزووی خۆی بە وەرگێڕان هەڵەی بژاردوون و لە ڕۆژنامە و گۆڤارەکاندا بڵاوی کردوونەتەوە، شاکار و نایابترن

لەم شیعرانەی لەم کتێبەدا لەسەر داوای: (محەمەدی مەلا کەریم) وەریگێڕاون.
هەمیشە شیعری: (بۆ هاوڕێیان)ی بە دوو جۆر وەرگێڕان. یەك: لەسەر خواستی: (محەمەدی مەلا کەریم). دوو: لە هەڵبژاردنی چێژی ئەدەبی وەرگێڕ، بەراورد دەکرد.
ئەو شیعرانەی هەڵبژاردنی چێژی ئەدەبی ناچاری کردووە وەریبگێڕێت.
هەموو ڕەگەزەکانی نووسین لەناو پێکهاتەیەکیدا کاریان لێك کردووە، لەیەك کارلێکەکاندا شیعرییەت دەردەکەوێ و خەبوونی زمانی ڕۆح و ئەزموون زاڵ دەبێت و دەبێتە ناوکی دەق.

ئەوە هەشتا لەو ڕۆژە زێڕین و
شەوە زێڕینانەتان ماوە،
کە خوداوەندەکان پێیان بەخشیون.
ئەوە هەشتا شایانی ئەوەن کچانی شۆخ
بەوردی چاوتان تێ ببڕن.
یاری بکەن، بچن، هاوڕێیانم!
شەوانی کورت بە بادەن،
منیش لە کەلێنی فرمێسکمەوە
خۆشبەختیی بە پەروای ئەوە ئەبینم و بزە ئەمگرێ
پووشکین: ژیان و بەرهەمی شاکاری، ل: 216

لەو ڕۆژ و شەوە زێڕینانەتان هەشتا زۆر ماوە،
کەوا خەڵاتی خواوەندەکانن.
هەشتا شایانی ئەوەن کیژوکاڵ
بە چاوی تینوو تێتان بڕوانن!
دەسا هاوڕێیان،
بە بەزم و گەمە و گۆرانی گوتن
شەوانی کورتی تەمەن بڕێکەن
بە شادیی خۆتان مەمی خەندەیەك
لە پشت تنۆکی فرمێسکم پێکەن!
گۆڤاری کاروان: ژمارە (3)، کانوونی یەکەمی 1982 ل: 34

تووڕەیییەکی خوداوەندانە هەمیشە لە ناوچەوانیدا هەمای نائومێدییەکی گەورە بوو، ئەم نائومێدییە هانی دا بۆ پەلە لە کوردستانی نقوومبووی شەڕی براکوژی ڕابکاتە ئەوروپا، لە ڕێگادا شەوەی بەفر دەستی لێ بوەشێنێت و شەهیدی بکات.
جۆرێك ئارەقە لە جەستەی مندا هەیە. نە زێڕ، نە زیو، نە کاتژمێر قبووڵ ناکات. قەدی جغارەی باوکم و ئەڵقەی هاوسەرگیریم و ناوکی

وشك بووەوەی هەر شەش منداڵەکەم بە بایەخەوە لە شوێنێکی تایبەتدا هەڵگرتووە. ئەم دیارییەی فوئاد کەریمیشم لەناو پەڕۆیەکی کەتان پێچایەوە، لەو شوێنە تایبەتییەم دانا، کە قەدی جغارە و ئەڵقە و ناوکی وشك بووەوەی هەر شەش منداڵەکەمم تێیدا پاراستووە، هەموو خۆشەویستان وەرنە خەونم، تا بزانین ژیانی ڕاستەقینە لە خەونبینیندایە، خەون پوختەکراوی ژیانە. ژیانیش هەموو ڕەنگێکت ڕووبەڕوو دەکاتەوە، یان هەموو جۆرە خۆشی و ناخۆشییەکی بەدەمەوەیە.

ئایاری 2016 هەولێر